

Cyngor Sir CEREDIGION County Council

ADRODDIAD I'R: Pwyllgor Craffu Cymunedau Iachach

DYDDIAD: 24 Mai 2023

LLEOLIAD: Penmorfa

TEITL: Gofal Cartref – trosolwg

PWRPAS YR ADRODDIAD: Er Gwybodaeth

Y RHESWM DROS GAIS Y

PWYLLGOR CRAFFU AM Y Ystyried safbwynt y Cyngor a'i ddull gweithredu tuag at
WYBODAETH: Ofal Cartref

CEFNDIR:

Mae Cyngor Sir Ceredigion yn comisiynu Gofal Cartref i Ddefnyddwyr Gwasanaeth, yr aseswyd bod gofyn iddynt gael gofal o'r fath oherwydd eu bod yn agored i niwed neu oherwydd amgylchiadau eraill, yn unol â Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014. Mae'r egwyddorion y seiliwyd darpariaeth Gofal Cartref arnynt yr un fath ag egwyddorion sylfaenol Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014, sef:

- Llais a rheolaeth – rhoi'r unigolyn a'u hanghenion wrth wraidd eu gofal, a rhoi llais iddynt, a rheolaeth dros gyflawni'r canlyniadau sy'n eu helpu i sicrhau lles.
- Atal ac ymyrraeth gynnar – cynyddu gwasanaethau ataliol yn y gymuned er mwyn lleihau'r cynnydd mewn angen critigol.
- Lles – cynorthwyo pobl i gyflawni eu lles eu hunain a mesur llwyddiant gofal a chymorth.
- Cydgynhyrchu – sicrhau bod defnyddwyr gwasanaeth yn bartneriaid cyfartal a'u bod yn gallu rhannu grym wrth gynllunio a darparu gwasanaethau.

Mae Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant

yn ceisio trawsnewid gofal cymdeithasol yng Nghymru fel ei fod yn cyflawni dau brif amcan:

1. Gwasanaethau sy'n sicrhau lles dinasyddion: "yr hyn sy'n bwysig" iddynt fel y maent yn ei ddiffinio.
2. Gwasanaethau sy'n gynaliadwy er gwaethaf tueddiadau demograffig.

Er mwyn cyflawni'r ddau amcan hwn, hyrwyddodd y Ddeddf bedair prif egwyddor, ac un egwyddor ganlynebol. Mae hyn yn golygu y disgwyl i ddarparwyr ddangos mewn cyflwyniadau i ymuno â'r DPS a'r ddarpariaeth gwasanaeth. Bydd disgwyl i ddarparwyr gydweithio gyda Chyngor Sir Ceredigion trwy gydol y contract er mwyn coleddu ac ymwreiddio'r ethos a amlinellwyd gan y Bwrdd Comisiynu Cenedlaethol a Cwmpass yn eu Canllawiau Trawsnewid Gofal Cymdeithasol a ariannwyd gan Lywodraeth Cymru.

Gwerth Ychwanegol

Mae'r holl wasanaethau gofal yn cynnig gwerth cymdeithasol trwy ddarparu gofal cymdeithasol. Ond gall darparwyr wneud mwy, yn enwedig trwy ymgysylltu â'r gymuned leol er mwyn cynnig budd i'r naill ochr a'r llall ac er mwyn cynorthwyo cydnerthedd a dyfeisgarwch cymunedol. Gall darparwyr ychwanegu gwerth amgylcheddol trwy leihau gwastraff, lleihau eu hól troed carbon gymaint ag y bo modd, ac ysgogi neu gymryd rhan mewn prosiectau amgylcheddol lleol. Mae darparwyr yn ychwanegu gwerth economaidd trwy gyfrwng eu dull gweithredu tuag at dalu staff, y ffordd y maent yn lleoli swyddfeydd a rolau sy'n talu'n uwch mewn ardal, a'u penderfyniadau caffael.

Cydweithio: Rhaid i ddarparwyr ddangos nad ydynt yn canolbwyntio ormod ar eu sefyllfa fewnol, ond eu bod yn cysylltu ac yn gweithio gydag eraill i gynnig mynediad i bobl i fwy o adnoddau, cyfleoedd a chymhorthion. Dylai hyn gynnwys cydweithio gyda sefydliadau proffesiynol eraill sy'n ymwneud â gofal a chymorth, ond dylai fynd y tu hwnt i hyn. Rydym yn chwilio am ddarparwyr sy'n meddu ar ddealltwriaeth glir o werth gweithio gydag eraill yn y sector gofal a thu hwnt i'r sector gofal, ac sy'n meddu ar y sgiliau a'r profiad perthnasol o wneud hyn.

Cydgynhyrchu/Llais a Rheolaeth: Rhaid i'r darparwr ddangos eu bod yn crynhoi barn pobl ac asedau – gan gynnwys asedau cymunedol a pherthynol – a chynnwys pobl sy'n manteisio ar wasanaethau (defnyddwyr) a gofalwyr wrth gynllunio, darparu a gwerthuso eu gofal a'u cymorth. Rhaid i'r darparwr barchu hawl pobl i gymryd risgiau arferol a gwneud eu dewisiadau eu hunain. Yn ogystal, dylai'r darparwr groesawu'r cam o gynnwys eiriolwyr er mwyn cynorthwyo pobl sy'n ei chael hi'n anodd cynrychioli eu buddiannau eu hunain.

Atal: Rhaid i'r darparwr ddangos eu bod yn meddwl dros y tymor hir, gan weithredu er mwyn lleihau neu osgoi dibyniaeth. Mae atal yn ymwneud â helpu pobl i leihau risgiau i les a / neu gynnal eu lles cyn i bethau fynd mor anodd fel bod angen llawer o ofal y bydd gofyn talu amdano arnynt. Mae gweithgareddau atal yn dda ar gyfer pobl gan bod yn well gan y rhan fwyaf o bobl fod mor annibynnol ag y bo modd. Mae hyn yn dda ar gyfer gwasanaethau cyhoeddus gan ei fod yn helpu i gadw'r pwysau i lawr, ynghyd â'r galw dianghenraid ar arian cyfyngedig.

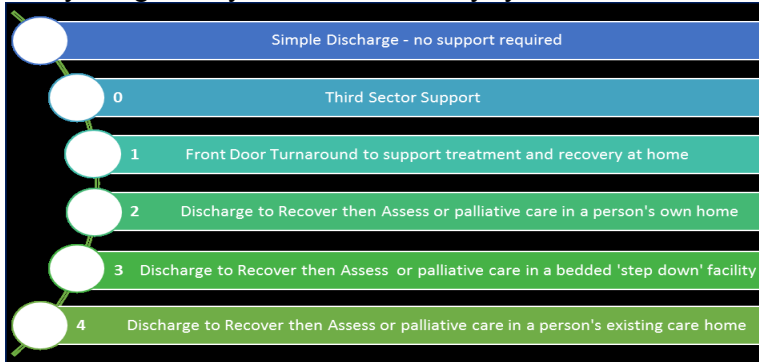
Canlyniadau Lles: Rhaid i'r darparwr ddangos eu bod yn gwneud yr hyn sy'n bwysig i bobl. Y rhain yw hanfodion bywyd da. Maent yn ymwneud â chael bywyd, nid cael gwasanaeth yn unig.

Yng nghyd-destun gofal cymdeithasol, mae Modelau Darparu Gwerth Cymdeithasol yn darparu dau beth.

1. Mae gofal cymdeithasol gwych i unigolion yn ffynhonnell gwerth cymdeithasol ynddo'i hun. I'r gwrthwyneb, nid yw gofal cymdeithasol gwael i unigolion yn ffynhonnell gwerth cymdeithasol.
2. Mae gwerth ychwanegol yn dod o fodolau gofal a chymorth sy'n cynnig gwerth cymdeithasol, economaidd ac amgylcheddol, y tu hwnt i ddarpariaeth gofal gwch i unigolion. Mae'r gwerth ychwanegol hwn yn cynnig budd i'r gymuned a'r byd ehangach – ac mae'n cynnig budd i genedlaethau'r dyfodol.

Rhyddhau i Adfer yna Asesu LIC

Daeth Gofynion ar gyfer Gwasanaethau Rhyddhau o'r Ysbyty ar gyfer partneriaid yn y sector iechyd a gofal cymdeithasol a'r trydydd sector a'r sector annibynnol i rym o fis Ebrill 2020.



Agenda Ailgydbwyso

Ym mis Ionawr 2021, cyhoeddodd Llywodraeth Cymru Bapur Gwyn a oedd yn nodi uchelgais i sicrhau cydbwysedd o'r newydd rhwng gofal a chymorth. Mae 'Ailgydbwyso' yn cynnwys ymrwymiad amlwg i economi gymysg o ran darpariaeth, 'fel nad oes gorddibyniaeth ar y sector preifat (gan gynnwys y sector gwirfoddol ac elusennol), na monopoli yn y naill gyfeiriad na'r llall', ond caiff ei ddiffinio'n fwy bras fel set o ddisgrifwyr o'r newid i'r system a geisir:

Rebalancing means...

...Away from complexity. Towards simplification.
Away from price. Towards quality and social value.
Away from reactive commissioning. Towards managing the market.
Away from task-based practice. Towards an outcome-based practice.
Away from an organisational focus. Towards more effective partnership...

... to co-produce better outcomes with people¹.

Gwasanaeth Gofal [Cartref] Cenedlaethol: Creu model masnachfrait

Yr Achos Strategol dros Newid: Gofal a Chymorth Cytbwys a Chynaliadwy yn y Cartref yng Nghymru

Bellach, mae'r rhan fwyaf o ardaloedd awdurdodau lleol yng Nghymru yn adrodd am restrau aros am ddarpariaeth gofal o ganlyniad i brinder staff gofal. Mae gwaith wedi cychwyn i roi sylw i amodau a thelerau staff gofal, ond oni bai ein bod yn ystyried pecyn cyflogaeth cyflawn a lefelau cymorth a roddir i ofal cartref mewn ffordd sylfaenol, byddwn yn parhau i weld sialsensiau a gweithwyr yn dewis rolau amgen y tu allan i'r sector, megis manwerthu, lletygarwch, gofal iechyd ac ati.

Roedd yr ymatebion i ymgynghoriad Ailgydbwyso Gofal a Chymorth yng Nghymru yn awgrymu amrywiad ar draws Cymru o ran y ffordd y darparir gofal a chymorth yn y cartref, a sut y defnyddir taliadau uniongyrchol, a bod taliadau uniongyrchol yn aml yn cael eu defnyddio fel dewis olaf i bobl, pan na fydd modd sicrhau darpariaeth gofal yn y cartref. Roedd papur cryno Mehefin 2021 yn awgrymu bod yn rhaid i drefniadau comisiynu newydd gynnwys darpariaethau er mwyn helpu pobl hŷn, gan gynnwys gofalwyr a phobl sy'n byw

gyda dementia, i gael budd gan wasanaethau hyblyg heb iddynt gael eu llethu gan gyfrifoldebau anghyfarwydd a beichus yn ychwanegol i'r problemau y maent eisoes yn eu hwynebu yn ystod eu bywydau bob dydd. Roedd yr adolygiad Cenedlaethol yn 2016 o ofal cartref yng Nghymru, 'Above and Beyond', yn awgrymu y gallai Llywodraeth Cymru archwilio'r cam o sefydlu masnachfrait gofal cartref annibynnol i Gymru, sef "Gofal Cartref Cymru", fel menter budd cymdeithasol o bosibl. Gallai buddsoddi yn natblygiad masnachfrait gofal cartref gyda brand Cymreig gynorthwyo busnesau gofal cartref newydd a llai o faint ac er enghraifft, cynnig cymorth datblygu busnes er mwyn galluogi micro-ddarparwyr i dyfu i fod yn fusnesau bach a chanolig, gan gynyddu capasiti gofal a chymorth yn y cartref. 6 mlynedd yn ddiweddarach, nid yw hyn wedi cael ei ystyried ar lefel Genedlaethol o hyd. Mae data AGC (Ionawr 2021 – Mawrth 2022) ar gyfer gwasanaethau cymorth yn y cartref, yn dangos bod 39 o wasanaethau wedi cau a bod 28 yn darparu dan 1000 awr o ofal, a bod recriwtio a chadw staff yn ffactor cyfrannol mawr. Mae darpariaeth gofal cymdeithasol yng Nghymru yn wasgaredig iawn, a chaiff gofal cartref aml-asiantaeth ei ddarparu gan ALLau yn uniongyrchol a chaiff ei gomisiynu hefyd gan asiantaethau, felly mae'n cynnwys amrywiaeth o ddisgrifiadau swydd ac amodau a thelerau, ac nid oes ganddo ymdeimlad o hunaniaeth a rennir. Mae profiad pobl o gael a/neu weithio yn y gwasanaethau yn amrywiol iawn, heb unrhyw frand / hunaniaeth gyffredinol.

Mewn cymhariaeth, mae gan GIG frand adnabyddus, a hefyd ar gyfer GIG, ceir cytundeb cenedlaethol ar gyfer graddio ac amodau a thelerau, ac ar draws Cymru, gwasanaeth caffael cenedlaethol, gwasanaethau cenedlaethol a rennir ar gyfer recriwtio ac ati ac mae ganddo hunaniaeth gyhoeddus, mae staff a'r cyhoedd yn gwybod yr hyn i'w ddisgwyl o'r gwasanaethau yn fras, ble bynnag y maent yng Nghymru. Mae mwy o gymhlethdod o ran yr angen, sy'n gysylltiedig â datblygiadau mewn gofal/triniaeth feddygol, y ffaith bod pobl yn byw yn hirach gyda chyflyrau meddygol cymhleth, yn newyddion da mewn cymaint o ffyrdd. Fodd bynnag, ni chynlluniwyd gofal cymdeithasol fel system i fodloni anghenion pobl sydd ag anghenion cymhleth o reidrwydd. Ar draws y cenedlaethau, bu pwyslais cryf ar ofal cymdeithasol a symud allan o sefydliadau lle y bydd pobl yn aros am gyfnod hir ac ysbytai cymunedol, felly mae disgwyliadau'r genhedlaeth bresennol yn wahanol iawn i genedlaethau blaenorol. Ar lefel genedlaethol, gwelwyd ymdrech gref i symud meddygaeth aciwt ac adfer allan o ysbytai ac i mewn i gymunedau. Yn aml, darparir gofal cymdeithasol gan staff sy'n cael eu talu y cyflog byw cenedlaethol neu tua'r swm hwn o hyd, ac nid yw hyn wedi newid ar gyfer y genhedlaeth hon. Er hyn, mae'r gwaith y maent yn ei wneud nawr yn hollol wahanol i'r gofal a ddarparwyd i'r genhedlaeth flaenorol ac mae'n llawer mwy cymhleth. Felly, mae angen i ni ailystyried y gweithlu y mae ei angen ar draws Cymru, er mwyn cyflawni o fewn y model hwn, y sgiliau sy'n ofynnol a thâl a hunaniaeth / brand y grŵp hwn o staff.

Mae'r gwaith i ddatblygu'r cysyniad yn rhaglen a arweinir ar lefel genedlaethol ar hyn o bryd rhwng Llywodraeth Cymru, y Gymdeithas Cyfarwyddwyr Gwasanaethau Cymdeithasol, a'r sector gofal yng Nghymru.

Gwasanaethau gofal cartref

Mae gwasanaethau gofal cartref rheoledig yn rhan bwysig o'r "ffabrig" gofal cymdeithasol sy'n cynorthwyo pobl leol i gynnal eu hannibyniaeth yn eu cartrefi eu hunain. Mae'r gwasanaethau hyn yn cynorthwyo cydnerthedd a lles ac yn cynnig dewisiadau amgen i

ddarpariaeth breswyl, yn ogystal â chymorth ail-alluogi er mwyn hwyluso trosglwyddiadau diogel a buddiol o ysbytai a chyfrannu at leihau nifer y derbyniadau brys i ysbytai.

Buddsoddi mewn Technoleg

Nodwyd bod arloesi a gwneud defnydd ehangach o dechnoleg ddigidol yn ddewis er mwyn cynorthwyo unigolion i barhau i fyw bywyd annibynnol yn eu cartrefi eu hunain ac am gyfnod hwy, ac mae'n cynorthwyo cydnerthedd a chydlyniant cymunedol gwell hefyd. Mae'r elfennau hyn yn hanfodol wrth roi sylw i gymhlethdod cynyddol o ran y galw ar farchnadoedd gofal lleol. Mae Gofal wedi'i Alluogi gan Dechnoleg yn faes datblygu newydd i Geredigion, gan gynnwys potensial ar gyfer datrysiadau newydd er mwyn cynorthwyo'r sector.

Poblogaeth Ceredigion

Mae pobl yn byw yn hirach gyda phroblemau sy'n rhai gynyddol gymhleth, ac maent yn dymuno aros yn eu cartref eu hunain a byw bywyd mor annibynnol ag y bo modd am gyfnod mor hir ag y bo modd. Mae COVID 19 wedi cael effaith arwyddocaol ar les corfforol a meddyliol pobl hŷn yn erbyn cefndir y pandemig gwaethaf ers dros ganrif yn cael effaith ddifawr ar bobl y mae angen gofal arnynt a'r rhai sy'n gofalu amdanynt – boed hynny am dâl neu yn ddi-dâl. Mae darparwyr gwasanaethau wedi cael eu heffeithio'n ddifrifol hefyd ac mae'r pwysau yn y gweithlu presennol wedi gwaethygu'n sylweddol. Mae sialensiau'r pandemig wedi cyflwyno cryn dipyn o ansicrwydd mewn marchnadoedd gofal. Yn ogystal, mae'r sector wedi bod yn delio â sialensiau systematig hanesyddol y maent bellach yn waeth oherwydd y pandemig. Dros y ddegawd ddiwethaf, mae'r pwysau o ran y galw am wasanaethau gofal cymdeithasol wedi cael ei waethygu gan gynnwys ariannol ar draws gwasanaethau cyhoeddus.

I'r cyd-destun hwn, mae "Strategaeth Lles Gydol Oes 2021-2027" yn nodi ein cynlluniau i gynllunio a darparu gwasanaethau sy'n seiliedig ar gwrs bywyd unigolion yn hytrach na chael eu pennu gan gategoriâu oed. Gall y dull gweithredu hwn gynnig mwy o barhad wrth gynorthwyo pobl i fod yn gydnherth a chynnal eu hannibyniaeth yn eu cartref eu hunain.

Mae'r farchnad ar gyfer gofal cartref i bobl hŷn yn cyflwyno'r risg fwyaf ar hyn o bryd o ran ansefydlogrwydd y farchnad, wrth i'r pwysau ar y gweithlu barhau i dyfu ac wrth i'r cymhlethdod o ran yr angen gynyddu, ac mae'r prisiau a delir am ofal ar draws Cymru a'r DU yn ei chael hi'n anodd cystadlu am staff gyda sectorau eraill megis manwerthu a thwristiaeth a thâl mwy cystadleuol.

Mae'r segment hwn o'r farchnad wedi gweld Ceredigion yn cymryd mwy o oriau cartref mewnol a chymorth pontio a galluogi dros y 3 blynedd ddiwethaf. Gall cynorthwyo'r farchnad gyda lefel o wasanaethau mewnol helpu i sicrhau mynediad i'r cymorth cywir yn lleol, yn ogystal ag ychwanegu gallu mewnol i gynorthwyo datblygiad y farchnad. Ar yr un pryd, cydnabyddir yn eang bod rôl y sector darparwyr annibynnol yn parhau i fod yn dyngedfennol – a'r farn allweddol yw pennu'r cydbwysedd delfrydol rhwng darpariaeth fewnol ac annibynnol.

Yng Ngheredigion, mae'r ddarpariaeth gofal cartref yn parhau i gael ei bodloni trwy gyfrwng Fframwaith y System Brynu Ddynamig (DPS) er mwyn caffael y gwasanaethau ar gyfer

defnyddwyr gwasanaeth unigol. Hysbysebwr y pecynnau gofal gan ddefnyddio proses e-Dendro. Mae'r holl ddarparwyr yng Ngheredigion wedi cofrestru â'r Fframwaith DPS ar ôl mynd trwy gyfres o feini prawf cymhwyso ar ffurf gofynion hanfodol, ac yna, gallant contractio am wasanaethau gyda Chyngor Sir Ceredigion.

Ar ôl i weithiwr cymdeithasol nodi anghenion gofal cymwys yn dilyn Asesiad Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Lles, gwneir cais am wasanaeth. Ar ôl ei gadarnhau, caiff hysbysiad ei roi ar y Porth Caffael e-dendro, sef edendrocymru. Yna, gall y darparwyr sydd wedi cofrestru i ddarparu gofal yng Ngheredigion ystyried y pecynnau gofal sy'n ofynnol yn y gymuned, gan gyflwyno cynigion er mwyn darparu'r gofal hwnnw. Gwneir y cynigion hyn i'r teulu ac ar ôl eu derbyn, trefnir gofal i ddechrau. Os bydd teulu yn gwrthod y cynnig (er enghraifft os na fydd yr amseroedd gofal yn bodloni eu dewisiadau personol ac os na fydd modd sicrhau cyfaddawd), bydd y cais am ofal yn parhau yn y system gaffael wrth aros am gynnig amgen. Efallai y bydd angen 2 aelod o staff hyd at 4 gwaith y dydd, 7 diwrnod yr wythnos, 52 wythnos y flwyddyn ar anghenion gofal pecyn gofal a chymorth ar gyfer anghenion gofal cymhleth iawn, a bydd anghenion gofal eraill yn amrywio hefyd ar draws y sbectwm anghenion i ymyriadau ar lefel is unwaith neu ddwywaith yr wythnos er mwyn cynorthwyo gyda chael bath/cawod er enghraifft. Mae Gofal a Chymorth yn y cartref yn canolbwyntio ar ddarparu sgiliau er mwyn darparu anghenion gofal a chymorth personol.

Mentrau Ceredigion er mwyn cynorthwyo'r Farchnad Gofal Cartref o 2022/3 ymlaen

1. Fframwaith Gofal Cartref – Aildendro

Mae comisiynu gofal cartref mewn sir wledig ac arfordirol fel Ceredigion wastad wedi bod yn heriol. Roedd datganiad sefyllfa y farchnad gofal cartref yn dangos y sialensiau parhaus a'r problemau cynyddol wrth recriwtio a chadw staff. Cydnabuwyd hefyd bod y ffioedd a delir i ddarparwyr gofal yng Ngheredigion yn ei chael hi'n anodd cadw ar yr un lefel â'r ffioedd a delir mewn awdurdodau cyfagos a'r ffaith bod asiantaethau posibl ar y ffin yn gallu dewis o blith cyfraddau comisiynu awdurdodau eraill, gweithgarwch comisiynu y bwrdd iechyd ac arianwyr preifat. Effeithiwyd yn fawr ar y sector gofal ar ôl y pandemig ac mae staff gofal yn cael eu denu i gyflawni rolau sy'n gofyn llai ohonynt am fwy o arian ac amodau a thelerau gwell y tu allan i faes gofalu. Gwelir bod gweithio dan amgylchiadau anodd, a chan gyflawni'r rôl bwysicaf mewn cymdeithas, ond am gyflogau is ac amodau a thelerau gwaeth na'r hyn a welir mewn sectorau eraill, yn rhwystr posibl wrth gynllunio gweithgarwch recriwtio, cadw, gyrfaoedd ac olyniaeth.

Ystyried Cyfraddau Ffioedd Newydd

Ar ôl mabwysiadu System Brynu Ddynamig er mwyn caffael gofal cartref, roedd gwahanol ddarparwyr wedi cytuno ar gyfraddau ffioedd. Bu ceisio osgoi dewis y pris ar draul ansawdd yn heriol, yn ogystal â sicrhau bod gofal ar gael mewn ardaloedd gwledig, yn ogystal â'r ardaloedd trefol mwy poblog. Mae'r Gymdeithas Gofal Cartref (HCA, Cymdeithas Gofal Cartref y Deyrnas Unedig, UKHCA, yn flaenorol) yn cyfrifo ffi deg ar gyfer darparu gofal, gan gyhoeddi hon bob blwyddyn, fel un gyfradd ar gyfer y DU yn hanesyddol. Cydnabuwyd bod cyfraddau ffioedd Ceredigion yn is na'r gyfradd a argymhellwyd gan HCA. Ar ôl ystyried y cyfrifiad hwn, penderfynwyd datblygu Adduned Ceredigion fel rhan o'r Fframwaith Gofal

Cartref ac ymarfer Tendro Gofal Cartref 2023 er mwyn datblygu ymrwymiad Model Gwerth Cymdeithasol.

Cytundeb Cyngor Sir Ceredigion ar gyfer 2023/4

Mae sicrhau cyfraddau ffioedd teg yn un o gonglfeini'r strategaeth hirdymor ar gyfer cynaladwyedd gofal cartref yng Ngheredigion. Roedd sicrhau y byddai mabwysiadu cyfraddau ffioedd uwch yn arwain at y staff gofal eu hunain yn cael budd a bod amodau a thelerau cyflogeion yn gwella yn rhan hanfodol. Mae Cyngor Sir Ceredigion yn gweld gwerth 'Punt Ceredigion' a'r ffaith y dylid gwario arian y Cyngor, pan fo modd, yng Ngheredigion er budd pobl Ceredigion, gyda'r arian hwnnw yn cylchredeg trwy economi Ceredigion a Chymru. Ar ôl ystyried goblygiadau cyllidebol ehangach, cefnogwyd a chymeradwywyd y cynigion ar gyfer cyfradd Gofal Cartref 2023/24.

2. Adduned Ceredigion

Rydym wedi sefydlu Adduned 15 Pwynt fel rhan o'r Fframwaith Gofal Cartref 2023 newydd (sydd ynghlwm fel papurau cefndir). Ein nod yw talu cyfradd i'r holl ddarparwyr gofal cartref sy'n cyd-fynd yn fwy gyda'r gyfradd yr awr a argymhellir gan y Gymdeithas Gofal Cartref (HCA). Yng Nghymru, mae'r gyfradd ar gyfer 2023/24 wedi cynnwys taliadau hyfforddi llawn ar gyfer amrediad y ffioedd a'r amser hyfforddiant, ac rydym yn cydnabod nad yw'r cyfrifiad hwn yn adlewyrchu sefyllfa yr amgylchedd hyfforddiant cyfredol ar draws y sector yn llawn. Fodd bynnag, cydnabuwyd egwyddorion gosod cyfradd HCA yn y gyfradd a gymeradwywyd ar gyfer 2023/24. Byddwn yn adolygu'r ffioedd bob blwyddyn, a byddant yn dod i rym ym mis Ebrill bob blwyddyn fel arfer. Efallai y caiff y gyfradd ei newid yn dilyn adolygiad, a gallai'r newid hwn fod yn godiad neu'n ostyngiad i'r gyfradd. Pan fo polisi Llywodraeth Cymru neu ffactorau sydd wedi'u hymgorffori ym mholisi neu ddeddfwriaeth y DU yn llywodraethu elfennau sy'n cyfrannu at y gyfradd, bydd y Cyngor yn sicrhau bod newid priodol yn cael ei wneud i'r gyfradd. Pan fo elfennau o'r gyfradd yn ymwneud yn fwy â chostau cyffredinol, ystyrir mynegai chwyddiant briodol a gyhoeddwyd fel rhan o'r adolygiad ar gyfer yr elfennau hynny, h.y. ystyried a dadansoddi'r dadansoddiad o gyfraddau argymelledig HCA ar draws y DU a gwneir penderfyniad rhesymol a theg gan ystyried y dadansoddiad cymharol i Gymru a chenedloedd eraill y DU.

Ar gyfer 2023/24, mae'r ffi wedi codi i £26.50 yr awr, gan arwain at rai darparwyr yr oeddent wedi gwneud cais trwy gyfrwng y System Brynu Ddynamig yn flaenorol ar gyfraddau isel, yn cael ymgodiad sylweddol yn 2023. Mae gan y Cyngor ddisgresiwn i dalu cyfradd estynedig am becynnau sy'n bodloni set o feini prawf a ddiffiniwyd ymlaen llaw. Os bydd pecyn cymorth yn berthnasol ar gyfer y gyfradd hon, caiff hyn ei ddynodi pan hysbysebir yn gofyn i bobl fynegi diddordeb mewn pecynnau trwy gyfrwng porth eDendroCymru.

Y nod, gydag amser, yw sicrhau'r gyfradd HCA i Gymru i'r holl ddarparwyr, mewn ffordd ymarferol, ar sail dadansoddiad cymharol o'r costau ar draws y cenedloedd er mwyn sicrhau'r safonau a'r amodau a thelerau gorau ar gyfer y staff gofal.

Buddion i Ymgynraedd atynt

Mae'n bwysig bod y Cyngor yn cael ei alluogi i reoli'r sefyllfa ariannol mewn ffordd briodol a bod darparwyr yn gallu bodloni safonau Adduned 15 Pwynt Ceredigion fel ymrwymiad craidd a sylfaenol dan yr Amodau a Thelerau a'r Contract Gofal Cartref DPS newydd. O fframwaith 2023/24, rhaid i'r holl ddarparwyr gyflawni'r safonau hyn, gan sicrhau'r ymgodiad llawn ar y dechrau. Y bwriad yw y bydd yr holl staff gofal yng Ngheredigion yn cael tâl sy'n ceisio adlewyrchu gwerth eu llafur a bod eu hamodau a thelerau gwaith yn cael eu gwella. Bydd recriwtio yn galluogi twf o ran nifer y siaradwyr Cymraeg sy'n ymgeisio am rolau gofalu, bydd yn lleihau'r anghydbwysedd rhwng y tâl rhwng y ddau ryw a bydd yn hyrwyddo gofal fel llwybr gyrfu hirdymor.

3. Taliadau Cynllun Cadw 2022/23

Yn hanesyddol, pan fu'n rhaid i ddefnyddiwr gwasanaeth fynd i'r ysbyty neu gael gofal seibiant, ni fyddai'r darparwr yn cael unrhyw daliad am y cyfnodau hynny. Mae hyn yn golygu y byddai staff yn cael eu neilltuo i gleientiaid eraill a oedd yn aros am ofal, boed y rhain yn gleientiaid preifat, yn geisiadau wedi'u comisiynu gan y bwrdd iechyd neu'n gleientiaid gofal cymdeithasol eraill. Pe baent yn cadw'r lle nes i'r unigolyn ddychwelyd, byddai hyn yn cael effaith ariannol sylweddol ar gynladwyedd y busnes, a gostyngiad i'r llif arian a'r incwm. Datblygwyd y Cynllun Cadw yn y lle cyntaf fel cynllun peilot, gyda meini prawf penodol ar gyfer amgylchiadau a) defnyddiwr gwasanaeth yn gorfod mynd i'r ysbyty b) gofal seibiant i ffwrdd o'r cartref c) galwadau wedi'u canslo mewn ffordd a gynlluniwyd o ganlyniad i'r ffaith eu bod yn cael gofal seibiant mewn cartref gyda theulu am gyfnodau o hyd at 14 diwrnod. Y bwriad oedd sicrhau bod y darparwr yn parhau i dalu'r staff a sicrhau eu bod ar gael i ailgychwyn y pecyn gofal wedi'i gadw yn brydlon ar ôl yr alwad gyntaf ar ôl eu rhyddhau, ar ôl iddynt ddychwelyd o ofal seibiant, neu ar ôl i'r teulu adael a'r angen am ofal yn ailgychwyn. Yr amcan oedd gwella'r llif mewn ysbytai, sicrhau parhad o ran gofal a chymorth teg a chyfartal i weithwyr gofal a chynnig gweithgarwch cynllunio parhad ariannol gwell i'r busnes. Gwerth cyfan gwbl y taliadau a wnaethpwyd i ddarparwyr mewn perthynas â'r cynllun hwn yw £55,800. Bu'r adborth am y fenter hon yn hynod gadarnhaol gan ddefnyddwyr gwasanaeth, staff gofal, rheolwyr y darparwr a gweithwyr iechyd a gofal cymdeithasol proffesiynol. Bellach, mae wedi cael ei ymwreiddio yn amodau a thelerau'r Fframwaith newydd o fis Mehefin 2023.

4. Atodiad Premiwm Tanwydd a Chyfleoedd Grant

Roedd Llywodraeth Cymru wedi sicrhau bod cyllid ar gael i gynorthwyo darpariaeth gwasanaethau gofal cartref yn benodol. Un o'r materion mwyaf dybryd a godwyd gan ddarparwyr oedd cost uchel tanwydd a chytunodd y Cyngor gynnig £2 yr awr yn ychwanegol fel Atodiad Premiwm Tanwydd, a fyddai'n dod i rym o 22/08/2022. Rhoddwyd y cyllid ar sail yr egwyddorion canlynol:

Roedd y cyllid ychwanegol yn gyfraniad a oedd yn cydnabod effaith prisiau tanwydd i Ddarparwyr sy'n wynebu costau teithio fel rhan o'u gwasanaeth craidd. Cytunodd darparwyr dalu cyfraddau milltiroedd i'w staff sy'n cyd-fynd gyda chyfradd CThEF o 45c y filltir, neu nad yw'n is na'r gyfradd hon. Roedd gan ddarparwyr hyblygrwydd o ran y ffordd y byddai'r Atodiad Premiwm Tanwydd hwn yn cael ei drosglwyddo i'w staff (e.e. Cyfraddau yr awr uwch,

cyfraddau milltiroedd uwch, taliad teithio ar ffurf cyfandaliad). Y disgwyliad oedd y dylid trosglwyddo'r cyllid i'w staff yn llawn. Byddai'r cyllid yn amrywiol, a byddai gan y Cyngor y dewis o adolygu'r Atodiad Premiwm Tanwydd bob 8 wythnos, ar sail data ynghylch prisiau tanwydd a gyhoeddir. Gosodwyd cyfyngiad ar hyd y cyfnod pan fyddai'r cyllid ar gael, i tua 31/03/23 ac argaeledd cyllid LIC. Cyfanswm y taliadau a wnaethpwyd i ddarparwyr mewn perthynas â'r cynllun hwn oedd £171,300 a oedd yn ymwneud â Phremiwm Tanwydd, ac mae taliadau am gyfleoedd grant eraill yn mynd trwy'r broses hawliadau.

5. Cyfarpar Diogelu Personol

Trwy gydol y pandemig, ac yn ystod y cyfnod adfer yn dilyn y pandemig, rheolwyd cyflenwadau PPE yn ganolog a chadwyd cyflenwadau trwy'r Hyb PPE yn y Ganolfan Byw Bywyd Annibynnol, Felin-fach, fel rhan o'r Gwasanaeth Offer ar y Cyd Integredig, ac maent wedi cydlynu'r broses archebu ganolog a dosbarthu PPE i'r Sector Gofal ar draws Ceredigion. Mae'r Hyb PPE fel gwasanaeth cydlynu canolog wedi bod yn llwyddiant arwyddocaol, gan sicrhau cysondeb, hyblygrwydd a chyflymder o ran yr ymateb trwy gydol y cyfnod, ac mae wedi bod ac yn parhau i fod yn fodel darparu corfforaethol a werthfawrogi yn fawr iawn gan y Sector Gofal.

Darpariaeth PPE Gofal Cartref 2022-23

Nifer y Bocsys Menig (100)	Nifer y Rholiau Ffedogau (100)	Nifer y Bocsys masgiau (50)	Nifer y Feisorau Wyneb Llawn	Nifer y cyflenwad Hylif Diheintio Dwylo (500ml)
11455	2239	2397	169	169

6. Hyb

Darparwr

Trwy gydol y pandemig, cynhaliom gyfarfodydd rhwydwaith rheolaidd gyda'r darparwyr Gofal Cartref er mwyn rhannu gwybodaeth a chynnig cymorth, arweiniad a chynngor i ddarparwyr. Fel rhan o'r cymorth hirdymor ar gyfer y sector ar ôl y pandemig, rydym wedi ymwreiddio rhaglen o gyfarfodydd misol. Y bwriad yw creu cymuned o arfer, dysgu a gwella er mwyn ymwreiddio'r fframwaith newydd, rhannu datblygiadau sy'n dod i'r amlwg ac annog cydweithio rhagweithiol yn unol ag amcanion model gwerth cymdeithasol y Fframwaith. Estynnir gwahoddiad i siaradwyr rheolaidd ar draws rhaglenni Lles Gydol Oes er mwyn annog cydweithio ehangach a chydweithio agosach. Rhennir gwybodaeth leol a chenedlaethol ac mae'n gweithredu fel pont ymgysylltu ar ystod eang o fentrau. Mae darparwyr wedi adrodd i'r awdurdod ac i Arolygiaeth Gofal Cymru bod y bartneriaeth gyda Cheredigion yn un hynod o ragweithiol o ran darparu cymorth ac arweiniad. Ein bwriad yw datblygu'r Hyb ymhellach fel y bydd cyfleoedd cyllido yn caniatáu ac rydym yn ystyried dewisiadau ar hyn o bryd. Mae ein dull gweithredu ar y cyd rhwng yr Hyb Darparwyr o fewn Porth Gofal, Caffael a Chomisiynu a Chyllid yn gryfder arwyddocaol ac mae'n adlewyrchu ethos a phartneriaeth Tîm Ceredigion yn dda. Mae hyn yn sicrhau bod gwybodaeth, sgiliau a chysondeb yn sylfaen ein gweithgarwch ymgysylltu gyda'r sector.

6. Hyfforddwr Codi a Chario/Rhyddhau amser gofal

O ganlyniad i'n Cyllid Integreiddio Rhanbarthol, rydym wedi gallu cydweithio gyda'n

darpariaeth lechyd a Diogelwch a Dysgu a Datblygu gorfforaethol i benodi hyfforddwr ychwanegol rhan-amser a fydd yn datblygu ac yn darparu hyfforddiant codi a chario sy'n seiliedig ar werthoedd, gyda chymorth ac arweiniad ychwanegol i ddarparwyr gofal cartref yn nes ymlaen yn 2023 mewn ystafell hyfforddi bwrpasol newydd ym Mhenmorfa. Diben hyn yw cynyddu sgiliau, gwybodaeth, ansawdd a chysondeb hyfforddiant ar draws y sector gyda gallu adnodd lleol. Yn ogystal, mae gwaith yn mynd rhagddo ar y cyd, i archwilio'r posibilrwydd o ryddhau capasiti amser gofal trwy'r potensial o leihau rhai pecynnau gofal y mae gofyn iddynt gael dau aelod o staff gofal yr alwad i esblygu gan ddefnyddio mwy o ofal unigol, a gyflawnir trwy gyfrwng hyfforddiant a sgiliau estynedig i'r sector ynghylch defnyddio offer ar gyfer darparu gofal mwy diogel.

7. Cynllun Rhoi Meddyginiaeth

Gan weithio'n uniongyrchol gyda Bwrdd Iechyd Hywel Dda, rydym wedi hwyluso peilot gydag un o'n darparwyr Gofal Cartref i dreialu a phrofi'r Cynllun Rhoi Meddyginiaeth ranbarthol sy'n datblygu, ac sydd wedi'i seilio ar Gynllun Cenedlaethol LIC, a gaiff ei gyflwyno ar draws y sir wedi hyn.

Y SEFYLLFA BRESENNOL:

Cyfeiriadau Rhyddhau Gwasanaeth Gofal a Galluogi wedi'i Dargedu i Adfer a Galluogi 2021/22 a 2022/23

1 Ebrill 2021 – 31 Mawrth 2022	1 Ebrill 2022 – 31 Mawrth 2023
Rhyddhau i Adfer ac Asesu /Galluogi	Rhyddhau i Adfer ac Asesu /Galluogi
335	325
Pontio Hirdymor	Pontio Hirdymor
165	220
Cyfanswm	Cyfanswm
500	545

Oriau Blynyddol y Gwasanaeth Gofal a Galluogi wedi'i Dargedu a Ddarparwyd

- Darparwyd 25,732 o oriau gofal yn ystod y deuddeg mis diwethaf.

Rhaniad o oddeutu 60/40% ar gyfer Gofal Tymor Hir a Rhyddhau i Adfer ac Asesu (amser teithio heb ei gynnwys).

Oriau Blynyddol Asiantaethau Gofal Cartref a Gomisiynwyd a Ddarparwyd

- 244,219 awr rhwng 12 asiantaeth ar wahân
= 20,351.65 awr y flwyddyn (gan nodi bod maint pob asiantaeth yn amrywio, ac felly mae cyfanswm y capasiti o ran llwyth achosion, staffio ac ardal ddaearyddol yn amrywio).

Rhestr Aros am Ofal Cartref

Yn ychwanegol i hysbysebu DPS e-Dendro, ar gyfer yr holl becynnau gofal sy'n ceisio cael eu comisiynu, mae swyddogion yr Hyb Darparwr yn cysylltu â'r darparwyr yn ddyddiol, gan ddarparu'r achosion cyfredol fesul ardal ddaearyddol iddynt a byddant yn gweithio gyda nhw wrth gynllunio llwybrau a delio â bylchau yn y rota er mwyn cynyddu'r potensial o dderbyn

gymaint ag y bo modd a cheisio pecynnau gofal ychwanegol trwy gyfrwng e-Dendro.

Ar 25/4/2023, roedd 66 o unigolion ar y rhestr ceisio gofal wedi'i gomisiynu yn aros, sy'n rhoi cyfanswm o 725 awr.

Fodd bynnag, rydym wedi gweld gostyngiad i'w groesawu o ran nifer y rhai sy'n aros am becynnau gofal dros y misoedd diwethaf. Ar ddechrau 2023, roedd y rhestr aros yn cynnwys 98 pecyn a 1068 awr. Er bod y ffigwr wedi tyfu o'r haf 2022, tuedd a welwyd ar draws y rhanbarth, Cymru a'r DU, gwelwyd y ffigwr yn sefydlogi yn ystod rhan olaf 2022, ac arhosodd yn weddol sefydlog er gwaethaf y ffaith na welwyd bron i unrhyw dderbyniadau pecynnau gofal o fis Tachwedd i ganol mis Ionawr gan y sector annibynnol, a dibyniaeth fawr ar y gymorth y gwasanaeth mewnol a defnydd o leoliadau tymor byr.

Mae Asiantaethau Gofal wedi gweld gwelliant araf iawn a graddol mewn rhai meysydd recriwtio, mae'r ffaith bod yr argyfwng tanwydd wedi sefydlogi wedi arwain at welliant wrth gadw staff presennol a'r Cyflog Byw Gwirioneddol, a'r teimlad yw bod y rhain oll wedi cyfrannu at rywfaint o hyder ym mharodrwydd yr asiantaethau i ymgymryd â'r risg i'w model darparu, gan ymestyn eu darpariaeth i fwy o becynnau gofal. Fodd bynnag, mae sefyllfa y gweithlu a'r sector yn parhau i fod yn fregus ac mae'r cynnydd a gaiff ei sicrhau bob wythnos yn ei chael hi'n anodd dal i fynd â'r galw cynyddol a lefel y cymhlethdod o ran yr angen sy'n cael ei geisio er mwyn sicrhau unrhyw gynnydd pellach ar hyn o bryd.

O blith y rhestr aros gyfredol, mae 14 o ddefnyddwyr gwasanaeth yn cael eu cynorthwyo mewn cartrefi preswyl ar hyn o bryd, gan aros am lefelau cymorth priodol sy'n ofynnol er mwyn iddynt allu dychwelyd gartref yn ddiogel, hy y bydd gofyn iddynt yn aml gael 4 galwad y dydd gan 2 staff gofal, 7 diwrnod yr wythnos. Neu mae angen gofal arnynt gartref mewn ardal ddaearyddol anghysbell lle nad oes unrhyw ddarparwr yn agos neu'n gallu cynnwys hyn yn eu llwybrau darparu gofal presennol i ddefnyddwyr gwasanaeth. Mae cost lleoliad preswyl yn uwch na phe baent yn cael pecyn gofal cartref yn y cartref a hefyd, rhoddir cap o £100 ar y cyfraniad, felly ceir potensial bod incwm yn cael ei golli hefyd, ynghyd â'r gost uwch. Mewn achosion cymhleth, cynhelir cyfarfod ar y cyd i ystyried yr holl ddewisiadau gofal yn y cartref sydd ar gael, neu am leoliad tymor byr os na fydd gofal yn y cartref yn ddewis hyfyw diogel. Mae hwn yn benderfyniad anodd i bawb dan sylw, ond rhoddir y pwys mwyaf ar ddiogelwch yr unigolyn o hyd. Y gobaith o hyd yw y bydd y Fframwaith Gofal Cartref newydd yn lleddfu rhai o'r pwysau ariannol ar y sector, gan ddenu darparwyr newydd i'r ardal hefyd o bosibl, yn ogystal ag annog rhai o'r rhai sefydledig yng Ngheredigion i ehangu.

Mae cost lleoliad preswyl yn uwch na phe bai yn cael ei ddarparu gyda phe cyn gofal cartref yn y cartref a hefyd, rhoddir cap o £100 ar y cyfraniad, felly ceir potensial bod incwm yn cael ei golli hefyd, ynghyd â'r gost uwch.

Yn ystod yr Haf 2022, gwelwyd mwy o hysbysiadau terfynu pecynnau (trosglwyddo'n ôl) gan asiantaethau gofal nag a welwyd erioed o'r blaen, ac roedd hyn yn bennaf o ganlyniad i'r ffaith bod y sector yn colli staff gofal ac yn cael anawsterau wrth recriwtio. Mae hyn wedi lleihau'n sylweddol, a phan fydd darparwr yn cyhoeddi hysbysiad trosglwyddo'n ôl, mae

gennym ddull gweithredu aml-ddisgyblaethol a sefydlwyd yn gadarn gydag asiantaethau er mwyn ceisio darganfod datrysiadau i annog cyfraddau cadw. Mae'r Fframwaith newydd yn ymestyn hyd y cyfnod rhybudd y bydd yn rhaid ei roi o 28 diwrnod i 2 fis calendr er mwyn caniatáu mwy o amser i geisio gwaith i gynllunio datrysiadau.

Bydd y Fframwaith Gofal Cartref newydd yn darparu cyfradd newydd i'r holl asiantaethau o £26.50 ar gyfer pob pecyn, gyda'r gallu i dalu premiwm ychwanegol o hyd at £1.90 am becynnau sy'n bodloni set o feini prawf a bennwyd ymlaen llaw.

Fodd bynnag, mae'n bwysig nodi bod Cyngor Sir Penfro newydd gyhoeddi eu cyfraddau newydd ar gyfer darparwyr a gomisiynir ar gyfer 2023/24 sef £30.64 trefol, £35.40 Gwledig a £41.99 Gwledig lawn. Ar gyfer ein hasiantaethau sy'n gweithredu o Dde Ceredigion ac sy'n gallu gweithio ar draws y ffin yn Sir Benfro, cânt eu dosbarthu fel asiantaethau Gwledig a bydd hyn yn cyfateb ag £8.90 yn fwy yr awr na chyfradd safonol Ceredigion. Gallai hyn arwain at effaith risg uchel arwyddocaol ar y sector yng Ngheredigion, gan leihau capasiti ymhellach o bosibl. I'r gwrthwyneb, rydym yn ymwybodol y byddwn efallai yn gweld ychydig gynnydd yng Ngogledd Ceredigion gan bod un neu ddwy asiantaeth yn awyddus i ehangu ymhellach i ganol y sir o ganlyniad i'r gwelliant i'r gyfradd yr awr yng Ngheredigion.

Yn ystod wythnos 25/4/2023, cynhaliodd y Gwasanaeth Gofal wedi'i Dargedu a Galluogi:

- 34 pecyn gofal Pontio, 2 ohonynt yn ofal dau pâr o ddwylo (2 staff gofal fesul galwad = 320.75 awr
- 31 D2RA / Pecynnau gofal galluogi =231.0 awr

Oriau cyfunol

=551.75 (25/4/23)

Trwy gydol 2022/23, rydym wedi olrhain lefelau swyddi gwag staff darparwyr bob wythnos, a oedd wedi cyrraedd uchafbwynt o 55 o swyddi gwag yn ystod y gaeaf. O 25/4/23, gan ystyried y rhai sy'n ymuno ac sy'n gadael ar draws y sector bob wythnos, adroddwyd bod swyddi gwag wedi gostwng i 42 ar draws y sector. Newid bychan ond arwyddocaol.

Mae gan Ofal a Galluogi wedi'i Dargedu 2 swydd wag yn weddill am Weithwyr Gofal a Chymorth ar gyfer y staff rheng flaen mewnol, gan sicrhau uchafswm y staffio o fewn capasiti y gyllideb bresennol. Ar hyn o bryd, mae gan y gwasanaeth 35 aelod o staff, mae 32 o staff yn gweithio ar sail rota dreigl o 35 awr yr wythnos, 4 diwrnod yn y gwaith a 4 diwrnod i ffwrdd ar draws wythnos 7 diwrnod, 52 wythnos y flwyddyn, gydag 1 aelod o staff yn darparu 23 awr a 2 aelod o staff yn darparu 21 awr yr wythnos.

Arolygiaeth Gofal Cymru

Arolygwyd Gwasanaeth Gofal a Galluogi wedi'i Dargedu Cyngor Sir Ceredigion gan Arolygiaeth Gofal Cymru ym mis Hydref 2022 a chafodd adroddiad rhagorol, a gyhoeddwyd ym mis Tachwedd 2022, a'r arolygwyr yn cynnig y ganmoliaeth uchaf ar gyfer model y gwasanaeth a'r ddarpariaeth.

Rydym wrth ein bodd bod yr adroddiad wedi cydnabod gwaith eithriadol y Rheolwr Cofrestredig, ei thîm rheoli bach, a'u staff rheng flaen ymroddedig. Mae adroddiad AGC yn tystio i ymrwymiad eithriadol, ansawdd gofal ac arweinyddiaeth gyffredinol y gwasanaeth, gyda chymorth y Rheolwr Corfforaethol a'r Unigolyn Cyfrifol. Rydym yn cyflwyno Adroddiad Arolygiad AGC (ac yn ei atodi fel papurau cefndir) gan gydnabod y cyflawniad mawr hwn, ymwreiddio'r model darparu gofal hybrid sy'n seiliedig ar ardaloedd ac wrth ymateb i'r sialensiau niferus i'r sector gofal, fel y gwelwyd tystiolaeth ohonynt yn yr adroddiad Gofal Cartref hwn.

**LLESIANT
CENEDLAETHAU'R
DYFODOL:**

**A gwblhawyd Asesiad Effaith
Integredig? Os na, nodwch pam
Crynodeb:
Tymor hir:
Integreiddio:
Cydweithio:
Cyswllt:
Atal:**

ARGYMHELLIAD(ARGYMHELLION): Er gwybodaeth

RHESWM DROS YR ARGYMHELLIAD (ARGYMHELLION):

**Enw Cyswllt: Donna
Pritchard**

**Swydd: Swyddog
arweiniol Corfforaethol
Porth Gofal**

**Dyddiad yr Adroddiad: 3
Mai 2023**

Acronymau:



Adroddiad Arolygu ar gyfer

Targeted Care and Enablement

**Cyngor Sir Ceredigion
Uned 1 Parc Menter Dyffryn Aeron
Llanbedr Pont Steffan
SA48 8AG**

This report is also available in English

Mae'r adroddiad hwn hefyd ar gael yn Saesneg

Dyddiad Cwblhau'r Arolygiad

20/10/2022

Llywodraeth Cymru © Hawlfraint y Goron 2022.

Cewch ddefnyddio ac aildefnyddio'r wybodaeth sydd yn y cyhoeddiad hwn (ac eithrio'r logos) yn ddi-ddâl, mewn unrhyw fformat neu gyfrwng, o dan delerau'r Drwydded Llywodraeth Agored. Gallwch weld y

Drwydded Llywodraeth Agored ar wefan yr Archifau Gwladol, neu gallwch ysgrifennu at The Information Policy Team, The National Archives, Kew, London, TW9 4DU, neu anfon e-bost at:

psi@nationalarchives.gsi.gov.uk

Rhaid i chi atgynhychu ein deunydd yn fanwl gywir a pheidio â'i ddefnyddio mewn cyd-destun camarweiniol.

Targeted Care and Enablement

Y math o ofal a ddarperir	Gwasanaeth Cymorth Cartref
Darparwr Cofrestredig	Gwasanaethau Oedolion a Phlant Cyngor Sir Ceredigion
Lleoedd cofrestredig	0
Iaith y gwasanaeth	Y ddwy
Arolygiad blaenorol Arolygiaeth Gofal Cymru	18 Chwefror 2020
A yw'r gwasanaeth hwn yn darparu'r Cynnig Rhagweithiol ar gyfer y Gymraeg?	Mae'r gwasanaeth yn darparu'r 'Cynnig Rhagweithiol' ar gyfer y Gymraeg. Mae'n darparu gwasanaeth sy'n rhagweld, yn nodi ac yn diwallu anghenion Cymraeg a diwylliannol pobl sy'n defnyddio'r gwasanaeth, neu a all ei ddefnyddio.

Crynodeb

Mae'r gwasanaeth yn cynnig cyfnod o gymorth byr wedi'i dargedu i bobl (hyd at chwech wythnos fel arfer) i'w galluogi i adfer cymaint o'u hannibyniaeth â phosibl. Mae'r bobl yn fodlon iawn ar y gwasanaeth a dywedwyd wrthym *“Mae'n wasanaeth gwych, rwyf yn gwbl fodlon ag ef ac mae wedi bod o gymorth i mi gryfhau”*. Mae'r cynrychiolwyr yn gwerthfawrogi'r cymorth a'r anogaeth gan y staff a dywedodd aelod o deulu wrthym *“Mae'n wasanaeth ardderchog, mae'r gofalwyr yn ei annog i wneud ei ymarferion”*.

Caiff gweithwyr cymorth profiadol eu tywys gan gynlluniau manwl a gaiff eu creu gyda'r unigolyn ac sy'n canolbwyntio ar y nodau y mae am ei gyflawni wrth ddefnyddio'r gwasanaeth. Dywedodd un wrthym *“Mae gweithio i'r gwasanaeth yn rhoi boddhad mawr i mi. Mae pob galwad yn wahanol, mae'n amrywiol ac mae'n gwneud gwahaniaeth i fywydau pobl sy'n ei wneud yn werth chweil”*. Mae rheolwyr y gwasanaeth yn hawdd mynd atynt ac mae pawb yn eu parchu. Dywedodd un o'r gweithwyr cymorth *“Rwy'n teimlo fy mod yn rhan o dîm da iawn sy'n cynnig cymorth o'r brig i'r bôn”*.

Llesiant

Caiff y bobl gymorth sy'n canolbwyntio ar yr unigolyn a chânt eu cynnwys ym mhob penderfyniad sy'n ymwneud â'r gwasanaeth y maent yn ei gael. Caiff gwybodaeth fanwl am nodau unigol y bobl wrth ddefnyddio'r gwasanaeth ei chofnodi mewn cynlluniau personol. Mae'r uwch-aelodau o staff yn gweithio'n agos gyda gweithwyr iechyd a gofal cymdeithasol proffesiynol er mwyn helpu'r bobl i fod mor annibynnol ac i gadw mor iach â phosibl. Dywedodd un o'r gweithwyr cymorth wrthym *"Mae gennym rwydwaith da o bobl y gallwn gysylltu â nhw os bydd angen; gan gynnwys meddygon teulu, nyrsys ardal, therapyddion galwedigaethol a ffisiotherapyddion"*. Mae'r bobl a/neu eu cynrychiolwyr yn cyfrannu'n rheolaidd at benderfyniadau sy'n effeithio arnynt. Mae'r uwch-weithwyr yn cadw cynlluniau personol manwl sy'n canolbwyntio ar bennu a chyflawni nodau a chyfathrebu'n effeithiol â phawb sy'n rhan o'r broses.

Mae'r gwasanaeth yn para hyd at chwech wythnos ac yn helpu'r bobl i adfer cymaint o'u hannibyniaeth â phosibl. Caiff iechyd a llesiant y bobl eu hyrwyddo'n barhaus gan y gwasanaeth gan fod y gweithwyr cymorth yn canolbwyntio ar yr hyn y gall y bobl ei wneud gan roi cymorth dim ond lle bo'i angen. Dywedodd un o'r gweithwyr cymorth wrthym *"Rwy'n mwynhau helpu'r bobl pan fydd ei angen arnynt a gwella eu llesiant a'u hiechyd"*. Mae'r bobl yn teimlo eu bod yn cael eu gwerthfawrogi gan fod y gwasanaeth yn darparu 'Cynnig Rhagweithiol' ar gyfer y Gymraeg. Mae llawer o'r staff yn siarad Cymraeg, sy'n golygu y gall y bobl gyfathrebu yn Gymraeg neu'n Saesneg, fel y dymunant. Caiff y bobl eu grymuso i gadw rheolaeth dros y cymorth a gânt gan aelodau o staff sy'n eu galluogi i adennill sgiliau mewn ffordd effeithiol a diogel.

Drwy brosesau recriwtio a hyfforddiant, gwneir yn siŵr bod y bobl yn cael y gofal a'r cymorth iawn gan weithwyr medrus a gwybodus. Mae'r gweithwyr gofal yn amddiffyn y bobl rhag camdriniaeth ac esgeulustod ac maent yn gwbl ymwybodol o'r cyfrifoldebau sydd arnynt i godi pryderon. Mae'r bobl a/neu eu cynrychiolwyr yn gwybod sut i wneud cwyn os bydd angen iddynt wneud hynny, ac maent yn ymddiried yn y rheolwyr yn llawn.

Mae gan y bobl lais ac maent yn cyfrannu at y ffordd y caiff y gwasanaeth ei redeg gan fod yr Unigolyn Cyfrifol yn eu cynnwys yn y broses sicrhau ansawdd. Mae'r prosesau llywodraethu'n gynhwysfawr ac yn canolbwyntio ar ddatblygu'r gwasanaeth drwy ddefnyddio gwybodaeth o arolygon ac archwiliadau. Mae'r Adolygiad o Ansawdd y Gofal yn nodi meysydd i'w gwella ar ôl ymgynghori â'r bobl sy'n defnyddio'r gwasanaeth. Mae'r darparwr hefyd yn ystyried ffyrdd creadigol o weithio er mwyn diwallu anghenion y bobl, gan gynnwys defnyddio technoleg gynorthwyol arloesol.

Gofal a Chymorth

Mae'r bobl yn hapus iawn â'r gofal a'r cymorth y maent yn eu cael. Dywedodd unigolyn wrthym *“Mae'r staff yn ardderchog, yn gyfeillgar ac yn gwrtais ac maent yn cael hwyl gyda ni”*. Mae'r staff yn rhoi cymorth i bobl adfer eu hannibyniaeth yn eu cartrefi eu hunain. Gall hyn fod ar ôl cyfnod yn yr ysbyty neu gyfnod o salwch. Dywedodd aelod o deulu wrthym *“Mae'r merched (gweithwyr gofal) yn dda, maent wedi dod i'n hadnabod yn dda”*. Mae gan y darparwr gynlluniau cywir wedi'u personoli sy'n anelu at nodau penodol ar gyfer rhoi cymorth i unigolion.

Mae'r rheolwr yn ystyried amrywiaeth o wybodaeth a geir gan yr unigolyn, ei gynrychiolwyr, y gweithwyr a gweithwyr proffesiynol allanol. Mae'r asesiadau risg yn helpu i gadw'r bobl yn ddiogel, ond gan hybu ac annog eu hannibyniaeth ar yr un pryd. Mae'r uwch-weithwyr yn adolygu'r cynlluniau yn rheolaidd gyda'r unigolion, eu cynrychiolwyr a gweithwyr proffesiynol er mwyn gwneud yn siŵr eu bod yn canolwyntio ar gyflawni eu canlyniadau o hyd. Mae'r nodiadau dyddiol yn fanwl ac yn dangos y cymorth y mae'r bobl yn ei gael. Maent yn cynnwys adborth pwysig gan yr unigolyn. Mae'r gweithwyr cymorth yn dilyn ethos galluogi ac yn helpu pobl yn unol â'u nodau unigol penodol. Gwelsom dystiolaeth dda iawn o weithwyr iechyd a gofal cymdeithasol proffesiynol yn cael eu cynnwys drwy gydol y broses cynllunio ac adolygu.

Mae'r gweithwyr cymorth yn frwdfrydig ac yn gadarnhaol am eu rôl a'r effaith y maent yn ei chael ar y bobl. Dywedodd un o'r gweithwyr wrthym *“Rwy'n mwynhau gwneud gwahaniaeth i'r bobl, eu gweld yn adfer eu hannibyniaeth i'r graddau nad oes angen y gwasanaeth arnynt mwyach. Mae'n braf gweld eu bod yn gallu aros yn eu cartrefi eu hunain gan barhau i fyw bywyd o'u dewis”*.

Dywedodd y rheolwr a'r Unigolyn Cyfrifol wrthym am y dull tîm a ddefnyddiwyd er mwyn parhau i ddarparu'r gwasanaeth yn ystod y pandemig. Dywedwyd wrthym fod y staff wedi gweithio sifftiau ei gilydd pan oedd yn rhaid i aelodau ynysu, gan olygu y gellid parhau i ddarparu'r gwasanaeth. Mae'r gweithwyr cymorth yn ddiolchgar iawn am y cymorth a gawsant drwy gydol y pandemig.

Mae gan y darparwr bolisiau a gweithdrefnau i reoli'r risg o heintiau. Mae arferion hylendid da ar waith yn unol â chanllawiau Iechyd Cyhoeddus Cymru. Mae'r gwasanaeth yn darparu cyngor hygyrch ac effeithiol i'r gweithwyr cymorth. Mae gan bob cynllun unigol ddolenni fideo i'r arferion symud a chodi a chario cyfredol sy'n berthnasol i'r unigolyn hwnnw a gellir edrych arnynt pryd bynnag y bo angen.

Arweinyddiaeth a Rheolaeth

Mae gan y darparwr drefniadau da ar waith ar gyfer monitro, adolygu a gwella ansawdd y gwasanaeth. Mae ymweliadau chwarterol statudol yr Unigolyn Cyfrifol yn gynhwysfawr ac maent yn cynnwys y bobl a/neu eu cynrychiolwyr a'r staff. Mae gwybodaeth o systemau sicrhau ansawdd mewnol yn llywio'r cynllun gweithredu sy'n canolbwyntio ar wella'r gwasanaeth. Mae'r Adolygiad o Ansawdd y Gofal a gynhelir bob chwe mis yn fanwl ac yn nodi canlyniadau cadarnhaol yn ogystal â'r meysydd y mae'r gwasanaeth yn bwriadu eu gwella.

Ceir diwylliant agored a chefnogol yn y gwasanaeth. Mae'r rheolwr yn hawdd mynd ato ac mae'r tîm yn ei barchu. Mae'r bobl yn ffyddiog bod y gwasanaeth yn ymdrin â chwynion yn briodol ac yn teimlo y gallant eu codi os bydd angen. Dywedodd person wrthym *“Ni fu'n rhaid i mi gwyno, ond pe byddai angen i mi wneud, mae gennyf rif ffôn y rheolwr a gallwn ei ffonio ar unwaith”*. Mae'r gweithwyr cymorth yn gadarnhaol am yr arweinyddiaeth a'r rheolwyr; dywedodd un ohonynt wrthym *“Mae fy rheolwr llinell ar gael i roi cymorth mewn unrhyw ffordd, yn enwedig yn ystod pandemig COVID-19”*. Cadarnhaodd pob un o'r gweithwyr cymorth eu bod yn cael cyfarfodydd goruchwyllo ac arfarniadau unigol rheolaidd a bod cyfleoedd iddynt siarad â'r rheolwr pryd bynnag y byddai angen gwneud hynny. Roedd cofnodion yn cadarnhau hyn. Dywedodd un o'r gweithwyr cymorth wrthym *“gallaf ffonio fy rheolwr unrhyw bryd os bydd angen cymorth arnaf”*. Mae gan y staff ddealltwriaeth dda o faterion sy'n ymwneud â diogelu. Mae polisïau a gweithdrefnau ar waith i gefnogi arferion da, ac mae gan y staff ddealltwriaeth ddigonol o bolisïau allweddol.

Cynhelir gwiriadau cyn cyflogaeth cyn i gyflogaeth newydd ddechrau gweithio, gan gynnwys gwirio geiradau a'r hawl i weithio a gwiriadau gan y Gwasanaeth Datgelu a Gwahardd (DBS). Caiff y gweithwyr cymorth hyfforddiant gorfodol, hyfforddiant sy'n benodol i unigolion a hyfforddiant datblygiadol er mwyn diwallu anghenion y bobl a sicrhau bod modd cyflawni canlyniadau. Mae'r broses sefydlu yn gynhwysfawr ac yn benodol i'r gwasanaeth. Mae hyfforddiant a datblygiad parhaus ar gael i'r gweithwyr yn unol ag anghenion amrywiol a chymhleth y bobl y maent yn rhoi cymorth iddynt. Dywedodd un o'r gweithwyr cymorth wrthym *“Rwy'n fwy gwybodus ar ôl cael hyfforddiant ac mae'n fy helpu i sicrhau y gall y bobl ddychwelyd at fod yn annibynnol yn eu cartref”*.

Mae digon o staff ar gael i ddiwallu anghenion y bobl. Mae gweithwyr penodedig yn sicrhau bod y bobl yn cael parhad gofal a chymorth er mwyn helpu i feithrin cydberthnasau hanfodol. Dywedodd unigolyn wrthym *“Roeddwn yn bryderus ar ddechrau'r gwasanaeth ond cefais dawelwch meddwl o fewn yr ychydig ddiwrnodau cyntaf ac erbyn hyn, rydym yn teimlo fel petaem wedi eu hadnabod ers blynyddoedd”*.

Crynodeb o'r Achos o Ddiffyg Cydymffurfio

Statws	Ystyr pob un
Newydd	Nodwyd yr achos hwn o ddiffyg cydymffurfio yn yr arolygiad hwn.
Adolygwyd	Adolygwyd cydymffurfiaeth yn ystod yr arolygiad hwn ond ni lwyddwyd i'w chyflawni. Mae'r dyddiad targed ar gyfer cydymffurfio yn y dyfodol a chaiff ei brofi yn ystod yr arolygiad nesaf.
Heb ei Chyflawni	Profwyd cydymffurfiaeth yn ystod yr arolygiad hwn ond ni lwyddwyd i'w chyflawni.
Cyflawnwyd	Profwyd cydymffurfiaeth yn ystod yr arolygiad hwn a llwyddwyd i'w chyflawni.

Rydym yn ymateb i achosion o ddiffyg cydymffurfio â rheoliadau pan gaiff canlyniadau gwael i bobl, a/neu risg i lesiant pobl eu nodi drwy gyhoeddi Hysbysiad(au) Gweithredu â Blaenoriaeth.

Rhaid i'r darparwr gymryd camau ar unwaith i ymdrin â hyn a gwneud gwelliannau. Os bydd darparwyr yn methu â chymryd camau gweithredu â blaenoriaeth erbyn y dyddiad targed, gallwn uwchgyfeirio'r mater at Banel Gwella a Gorfodi.

Hysbysiad(au) Gweithredu â Blaenoriaeth

Rheoliad	Crynodeb	Statws
Dd/G	Ni nodwyd unrhyw achosion o ddiffyg cydymffurfio o'r math hwn yn yr arolygiad hwn	Dd/G

Lle byddwn yn canfod achosion o ddiffyg cydymffurfio â rheoliadau ond na chaiff unrhyw risg uniongyrchol na sylweddol i'r bobl sy'n defnyddio'r gwasanaeth ei nodi, byddwn yn tynnu sylw atynt fel Meysydd i'w Gwella.

Byddwn yn disgwyl i'r darparwr gymryd camau i unioni'r achos a byddwn yn ei ystyried eto yn yr arolygiad nesaf. Lle bydd y darparwr wedi methu â gwneud y gwelliannau angenrheidiol, byddwn yn uwchgyfeirio'r mater drwy gyhoeddi Hysbysiad Gweithredu â Blaenoriaeth.

Maes i'w Wella/Meysydd i'w Gwella

Rheoliad	Crynodeb	Statws
Dd/G	Ni nodwyd unrhyw achosion o ddiffyg cydymffurfio o'r math hwn yn yr arolygiad hwn	Dd/G

Dyddiad Cyhoeddi 23/11/2022



Gwerthfawrogi'r Gweithlu Gofal Cartref Model Gwerth Cymdeithasol i Geredigion

Cefndir

Mae comisiynu gofal cartref mewn sir wledig ac arfordirol fel Ceredigion wastad wedi bod yn heriol. Roedd datganiad sefyllfa y farchnad gofal cartref yn dangos y sialensiau parhaus a'r problemau cynyddol wrth recriwtio a chadw staff. Cydnabuwyd hefyd bod y ffioedd a delir i ddarparwyr gofal yng Ngheredigion yn ei chael hi'n anodd cadw ar yr un lefel â'r ffioedd a delir mewn awdurdodau cyfagos a'r ffaith bod asiantaethau posibl ar y ffin yn gallu dewis o blith cyfraddau comisiynu awdurdodau eraill, gweithgarwch comisiynu y bwrdd iechyd ac arianwyr preifat. Effeithiwyd yn fawr ar y sector gofal ar ôl y pandemig ac mae staff gofal yn cael eu denu i gyflawni rolau sy'n gofyn llai ohonynt am fwy o arian ac amodau a thelerau gwell y tu allan i faes gofalu. Gwelir bod gweithio dan amgylchiadau anodd, a chan gyflawni'r rôl bwysicaf mewn cymdeithas, ond am gyflogau is ac amodau a thelerau gwaeth na'r hyn a welir mewn sectorau eraill, yn rhwystr posibl wrth gynllunio gweithgarwch recriwtio, cadw, gyrfaedd ac olyniaeth.

Ystyried Cyfraddau Ffioedd Newydd

Ar ôl mabwysiadu System Brynu Ddynamig er mwyn caffael gofal cartref, roedd gwahanol ddarparwyr wedi cytuno ar gyfraddau ffioedd. Bu ceisio osgoi dewis y pris ar draul ansawdd yn heriol, yn ogystal â sicrhau bod gofal ar gael mewn ardaloedd gwledig, yn ogystal â'r ardaloedd trefol mwy poblog.

Mae'r Gymdeithas Gofal Cartref (HCA, Cymdeithas Gofal Cartref y Deyrnas Unedig, UKHCA, yn flaenorol) yn cyfrifo ffi deg ar gyfer darparu gofal, gan gyhoeddi hon bob blwyddyn, fel un gyfradd ar gyfer y DU yn hanesyddol. Cydnabuwyd bod cyfraddau ffioedd Ceredigion yn is na'r gyfradd a argymhellwyd gan HCA. Ar ôl ystyried y cyfrifiad hwn, penderfynwyd datblygu Adduned Ceredigion fel rhan o'r Fframwaith Gofal Cartref ac ymarfer Tendro Gofal Cartref 2023 er mwyn datblygu ymrwymiad Model Gwerth Cymdeithasol.

Cytundeb Cyngor Sir Ceredigion

Mae sicrhau cyfraddau ffioedd teg yn un o gonglfeini'r strategaeth hirdymor ar gyfer cynaladwyedd gofal cartref yng Ngheredigion. Roedd sicrhau y byddai mabwysiadu cyfraddau ffioedd uwch yn arwain at y staff gofal eu hunain yn cael budd a bod amodau a thelerau cyflogaion yn gwella yn rhan hanfodol. Mae Cyngor Sir Ceredigion yn gweld gwerth 'Punt Ceredigion' a'r ffaith y dylid gwario arian y Cyngor, pan fo modd, yng Ngheredigion er budd pobl Ceredigion, gyda'r arian hwnnw yn cylchredeg trwy economi Ceredigion a Chymru.

Ar ôl ystyried goblygiadau cyllidebol ehangach, cefnogwyd a chymeradwywyd y cynigion ar gyfer cyfradd Gofal Cartref 2023/24.

Adduned Ceredigion

1. Ein nod yw talu cyfradd i'r holl ddarparwyr gofal cartref sy'n cyd-fynd yn fwy gyda'r gyfradd yr awr a argymhellir gan HCA. Yng Nghymru, mae'r gyfradd ar gyfer 2023/24 wedi cynnwys taliadau hyfforddi llawn ar gyfer amrediad y ffioedd a'r amser hyfforddiant, ac rydym yn cydnabod nad yw'r

cyfrifiad hwn yn adlewyrchu sefyllfa yr amgylchedd hyfforddiant cyfredol ar draws y sector yn llawn. Fodd bynnag, cydnabuwyd egwyddorion gosod cyfradd HCA yn y gyfradd a gymeradwywyd ar gyfer 2023/24. Byddwn yn adolygu'r ffoedd bob blwyddyn, a byddant yn dod i rym ym mis Ebrill bob blwyddyn fel arfer. Efallai y caiff y gyfradd ei newid yn dilyn adolygiad, a gallai'r newid hwn fod yn godiad neu'n ostyngiad i'r gyfradd. Pan fo polisi Llywodraeth Cymru neu ffactorau sydd wedi'u hymgorffori ym mholisi neu ddeddfwriaeth y DU yn llywodraethu elfennau sy'n cyfrannu at y gyfradd, bydd y Cyngor yn sicrhau bod newid priodol yn cael ei wneud i'r gyfradd. Pan fo elfennau o'r gyfradd yn ymwneud yn fwy â chostau cyffredinol, ystyri'r mynegai chwyddiant briodol a gyhoeddwyd fel rhan o'r adolygiad ar gyfer yr elfennau hynny, h.y. ystyried a dadansoddi'r dadansoddiad o gyfraddau argymelledig HCA ar draws y DU a gwneir penderfyniad rhesymol a theg gan ystyried y dadansoddiad cymharol i Gymru a chenhedloedd eraill y DU.

2. Ar gyfer 2023/24, mae'r ffi wedi codi i £26.50 yr awr, gan arwain at rai darparwyr yr oeddent wedi gwneud cais trwy gyfrwng y System Brynu Ddynamig yn flaenorol ar gyfraddau isel, yn cael ymgodiad sylweddol yn 2023. Mae gan y Cyngor ddisgresiwn i dalu cyfradd estynedig am becynnau sy'n bodloni set o feini prawf a ddiffiniwyd ymlaen llaw. Os bydd pecyn cymorth yn berthnasol ar gyfer y gyfradd hon, caiff hyn ei ddynodi pan hysbysebwr yn gofyn i bobl fynegi diddordeb mewn pecynnau trwy gyfrwng porth eDendroCymru.

3. Y nod, gydag amser, yw sicrhau'r gyfradd HCA i Gymru i'r holl ddarparwyr, mewn ffordd ymarferol, ar sail dadansoddiad cymharol o'r costau ar draws y cenedloedd er mwyn sicrhau'r safonau a'r amodau a thelerau gorau ar gyfer y staff gofal.

Buddion i Ymgynghraedd atynt

Mae'n bwysig bod y Cyngor yn cael ei alluogi i reoli'r sefyllfa ariannol mewn ffordd briodol a bod darparwyr yn gallu bodloni safonau Adduned 15 Pwynt Ceredigion fel ymrwymiad craidd a sylfaenol dan yr Amodau a Thelerau a'r Contract Gofal Cartref DPS newydd. O fframwaith 2023/24, rhaid i'r holl ddarparwyr gyflawni'r safonau hyn, gan sicrhau'r ymgodiad llawn ar y dechrau.

Y bwriad yw y bydd yr holl staff gofal yng Ngheredigion yn cael tâl sy'n ceisio adlewyrchu gwerth eu llafur a bod eu hamodau a thelerau gwaith yn cael eu gwella. Bydd recriwtio yn galluogi twf o ran nifer y siaradwyr Cymraeg sy'n ymgeisio am rolau gofalu, bydd yn lleihau'r anghydbwysedd rhwng y tâl rhwng y ddau ryw a bydd yn hyrwyddo gofal fel llwybr gyrfa hirdymor.

Ar gyfer poblogaeth Ceredigion, economi Ceredigion, defnyddwyr gwasanaeth gofal cymdeithasol Ceredigion, staff gofal Ceredigion, asiantaethau gofal Ceredigion, a Chyngor Sir Ceredigion, bydd buddion y **Model Gwerth Cymdeithasol** yn darparu:

1. **Gofal cymdeithasol gwyh i unigolion** – y mae hwn ynddo'i hun yn ffynhonnell gwerth cymdeithasol. I'r gwrthwyneb, nid yw gofal cymdeithasol gwael i unigolion yn ffynhonnell gwerth cymdeithasol.
2. **Gwerth ychwanegol** – mae'n dod o fodolau gofal a chymorth sy'n cynnig gwerth cymdeithasol, economaidd ac amgylcheddol, y tu hwnt i ddarpariaeth gofal gwyh i unigolion. Mae'r gwerth ychwanegol hwn yn cynnig budd i'r gymuned a'r byd ehangach – ac mae'n cynnig budd i genedlaethau'r dyfodol.

Mae hwn yn cynnig sylfaen i Adduned Ceredigion. Mae'n golygu y disgwylir i ddarparwyr ddangos hyn mewn cyflwyniadau i ymuno â'r DPS ac wrth ddarparu gwasanaethau. Disgwylir i ddarparwyr gydweithio gyda Chyngor Sir Ceredigion trwy gydol y contract er mwyn coleddu ac ymwreiddio'r ethos a amlinellwyd gan y Bwrdd Comisiynu Cenedlaethol a Cwmpass yn eu Canllawiau *Trawsnewid Gofal Cymdeithasol* a ariannir gan Lywodraeth Cymru.

Adduned Ceredigion
Amodau a Thelerau Gwell i Weithwyr Gofal Cartref yng Ngheredigion
Cynllun 15 Pwynt 2023/24

1. Telir y Cyflog Byw Gwirioneddol i holl Bersonél Darparwyr Gwasanaeth (SPP) sy'n ymwneud â darparu gofal, beth bynnag fo eu hoedran.
2. Bydd y cyflogwr yn talu cost yr archwiliad DBS estynedig gan y Gwasanaeth Datgelu a Gwahardd.
3. Efallai y bydd y cyflogwr yn dymuno ystyried talu cost ffi gofrestru flynyddol Gofal Cymdeithasol Cymru ar gyfer yr SPP sy'n ymwneud â darparu gofal yn uniongyrchol.
4. Bydd y cyflogwr yn darparu gwisg ar gyfer y staff, heb godi tâl am hyn.
5. Caiff amser teithio am dâl yn yr RLW ei gynnwys rhwng pob galwad. Ni all galwadau cyswllt fod yn rhai sy'n digwydd gefn wrth gefn. Gall amser teithio rhwng yr alwad gyntaf ac o'r alwad olaf gael ei eithrio o hawliadau amser teithio, lle y mae sifftiau yn rhai sy'n para o leiaf 6 awr yr un.
6. Pan dalwyd am oriau a gomisiynwyd, h.y. galwad wedi'i chanslo heb roi rhybudd digonol, rhaid talu'r SPP sy'n ymwneud â darparu'r gofal yn uniongyrchol am yr amser hwn.
7. Pan dalwyd am oriau a gomisiynwyd dan y Cynllun Cadw, h.y. ar gyfer cyfnodau o absenoldeb yn yr ysbyty ac ar gyfer seibiant a gymeradwywyd, rhaid i'r SPP sy'n ymwneud â darparu'r gofal yn uniongyrchol barhau i gael eu talu am yr amser hwn.
8. Telir cyfradd y filltir gyfredol CTheF i'r SPP pan fyddant yn defnyddio eu car eu hunain wrth gyflawni dyletswyddau gwaith.
9. Bydd y cyflogwr yn talu cost ffôn symudol ar gyfer y gwaith, neu bydd yn cyfrannu at gost ffonau symudol preifat pan ddefnyddir y rhain.
10. Telir SPP am unrhyw amser rhesymol y byddant yn ei dreulio yn hyfforddi h.y. Fframwaith Ymsefydlu Cymru Gyfan (AWIF) a hyfforddiant gorfodol arall h.y. Pasbort Cymru Gyfan a diweddariadau gorfodol.
11. Telir am bob egwyl ac eithrio un egwyl o 30 munud y dydd i'r RLW fel isafswm, gan gynnwys egwyl o dros 30 munud.
12. Caiff yr SPP sy'n ymwneud â darparu gofal yn uniongyrchol seibiant digonol rhwng sifftiau h.y. os bydd y rota yn nodi bod gweithiwr SPP yn gweithio'n hwyr, ni fydd gofyn iddynt ddechrau yn gynnar y bore wedyn.
13. Gall SPP fanteisio ar gymorth emosiynol a chwnsela a lles trwy gyfrwng cymorth rhagweithiol gan y cyflogwr a thrwy hyrwyddo mynediad i'r rhaglenni cymorth trwy gyfrwng SCW a chymorth y sector gofal mewn ffordd weithredol. <https://socialcare.wales/resources-guidance/health-and-well-being-resources>
14. Trefnir gwaith er mwyn sicrhau bod SPP yn cael eu cynnwys mewn rota yn unol â'r Rheoliadau Oriau Gwaith (1998), oni bai eu bod yn optio allan yn wirfoddol.

Buddion i ymgyrraedd atynt ac i'w cyflawni erbyn 2025/26 a fydd yn cael eu hystyried fel rhan o weithgarwch gosod cyllidebau a chynllunio dan Fodelau Gwerth Cymdeithasol er mwyn denu cymorth grant/preiwm ychwanegol a chan gyd-fynd â'r gyfradd HCA Cymru bosibl ar gyfer 2025/6.

1. Bydd gan y cyflogwr Gynlluniau Gwobrwyo blynyddol a chynlluniau Cymhelliant Bonws er mwyn cydnabod rhagoriaeth a gwobrwyo ymgysylltu arloesol a rhagweithiol.
2. Bydd y cyflogwr yn sicrhau bod staff yn cael eu talu am weithio oriau anghymdeithasol, penwythnosau, a gwyliau banc ar gyfraddau uwch a fydd yn uwch nag RLW.

3. Bydd y cyflogwr yn sicrhau bod staff yn gallu manteisio ar gynllun absenoldeb salwch cyflogwr, a fydd yn uwch na'r tâl salwch statudol.
4. Bydd y cyflogwr yn talu ffi flynyddol Gwasanaeth Diweddarau DBS.
5. Bydd y cyflogwr yn talu am hyfforddiant Cymraeg i gynorthwyo wrth sicrhau bod mwy o siaradwyr Cymraeg ar gael yn eu gweithlu.

Enw	
Swydd	
Llofnod	
Cwmni	
Dyddiad	